

CORONÆ
DVODECIM CÆSARVM
AVSTRIACORVM

Radius Quartus,

S I V E

ALBERTI II.
HONORIFICI
Elogium.

MIRACVLVM.

Mirari te volo, quisquis hæc legis.

Miraris?

Agis quod volo, imò quod debes, si homo es.

Mirarer enim ego vel maximè, si tu non mirareris.

Et uni tibi fortè tam parum novi esset.

Quod orbis tantùm semel vidit.

Mirabilia mundi occubuerunt,

Imò nata sunt.

Cogita tu quis partus sit, quando Mirabilia mundi filium habent;
Albertus is est.

Quintus Austriæ Archidux, secundus Romanorum Imperator;

Ex hoc nomine,

Parentem habuit ejusdem nominis Quartum dictum: Mirabilia Mundi.

Quid à tali parente nasci potuit, quàm Miraculum?

maximè cum natus est in fine Vitæ,

Tanquam totâ Vitâ egerit, ut tantus parens, tantum partum ederet.

Fratrem nullum habuit.

Ne minus ipse miraculum esset, si sibi parem haberet.

Et ne degenerem à Parente Filium suspiceris, quidquid audies miraberis.

Puer erat, & Viros etiam inter se commisit bello non puerili.
Postquam biennio tutorem habuit Wilhelmum Leopoldi probi Filium,
â morum gratiâ Auilicum dictum.

Huius tandem morte illius vita primæ tutelæ exempta est.

Secundam tutelam cum bini Fratres ambirent.

Neuter Fratrum, imò vix Austria tuta fuit.

Adeoquè unus, qui suus esse non poterat: iam factus est belli Arbiter
Puer Albertus.

Quod Alberto nascendi felicitas abstulit, hoc natus Fratribus dedit,
æmulationem.

Et benè omnino certatur, quis eum potius regat,
Pro cuius regimine aliquando regna certabunt.

Multorum Regnorum Rex est,

Qui multorum Regnorum Regem sibi civem fecerit.

Cum de Alberto benè mereri vult quilibet:

Tot regna numerare in debitoribus incipit, quot ille gubernabit:

Cum pro uno suo Principe pugnabat Austria,
A duobus oppugnabatur.

Cum à Principe suo nondum felix esse posset, pro Principe facta est infelix.

Vnum illi Dominum Fortuna fecerat, duos ambitio.

Quod illa parsimoniâ profuit, hoc ista liberalitate nocuit.

Nimirum.

Donec nascens primùm Sol eluctaretur in meridiem, luctata est
inter nebulas Austria,

Divisis interim civium animis, ut medela afferretur,
Principum thesauri sunt.

Novo miraculo discordia concordiam peperit.

Suus interim relictus est Austriæ thesaurus Albertus,
Et cum prius corda civium divisa essent, illicò collecta sunt.

Cæpitque esse cor illorum, ubi erat Thesaurus illorum.

Leopoldo enim expirante, respirare Vienna cæpit.

Etsi omninò eodem tempore peste laborare cæperit.

Eodem tamen etiam tempore à peste convaluit.

Sumpsitque ab ipso morbo medicinam.

Ita graves morbi gravioribus curantur pharmacis.

Plurima passim visebantur cadavera,

Ne tantum unum cadaver tota urbs evaderet.

Cum enim vires sumeret malum, quod Dominus fecerat in Civitate,

Deperdidit Vires malum, quod homines fecerant.

Vnus

Vnus communi periculo subtrahens juvenis Princeps,
 communi periculo subtrahit omnes.
 Mæribus illis excessit Austriæ vita, quæ mors obsederat.
 Non prius reversura, quam hæc obsidio solveretur.
 In vicinâ interim arce commoratus supplicio moram fecit, ut fontes
 plecteret.
 Cùm innocentissimus Princeps non nisi sibi similes vellet habere cives.
 Austriacæ clementiæ jam tunc præclaro argumento,
 Cùm ne stragem suorum cogeretur aspicere, aliò concessit.
 Vbi salubriorem auram dum expectat, benignissima eum aura afflavit.
 Dicerem ab austro eam spirasse,
 Nisi pluviam attulisset, non liquidam, sed solidam;
 Quia auream coronarum.
 Non plus duodecim annorum juvenis ad gubernacula Viennensibus
 proponitur,
 Gubernaturus fasces, quos nondum ferre poterat.
 Ætatem mensus non annis, sed animis puero majoribus
 citò ad sceptrâ maturuit.
 Vti solent quicquid à Stirpe crescunt Austriacâ,
 Non est: *Væ Regno cuius Rex puer est,*
 modò fit Austriacus,
 Nunquam magis ver suum habuit Austria, quam *Flore Rege,*
 Et verò deflorescens Austriæ Status, quomodo refloresceret melius,
 Quàm sub florido adhuc Principe?
 Certè non nisi amantissimus suorum erat,
 Qui sibi minimam, maximam vitæ partem suis impertijt,
 Quiquè tam citò felicem fecit Austriam,
 Voluit diu felicem esse.
 Hoc nempè cùm Vienna omnis intelligeret,
 in hoc uno certabat:
 Ne esset ad regendum ille velocior, quàm ipsa ad obsequendum.
 Mitissimorum ingeniorum ferax Austria
 Etiam à tenerâ manu regi potest.
 Deducebatur itaque ab effusâ urbe in urbem Princeps,
 Imò effusam urbem, in urbem ipse reducebat.
 Præibatq; unus omnes, omnes unum.
 Nulli secundus, omnibus secundissimus.
 Multorum tractus amoribus, multorum trahebat amores.
 Excepto deinde fidelitatis Sacramento, in devotionem omnes suscepit.
 insigni documento

Quantus aliquando futurus esset, qui jam tunc in tantillo corpusculo
 sinum Abrahæ gerebat tot populorum capacem.
 Secutæ sunt faustissimæ acclamationes.
 Et certatim quisquè vocem impendebat Principi,
 Vocales facti omnes, omnes facti consonantes,
 Cùm à voce animus non dissonaret.
 Nemo tunc silebat, quod vereretur quilibet,
 Ne, si sileret, ipsi importunum silentium castigarent lapides,
 Et loquerentur.
 Ac ne unquam loquendi materies deesset,
 In quovis Principis nutu quisque inveniebat panegyrim,
 In quavis panegyri nemo satis verborum.
 Tunc certè, si unquam aliàs
 Rosas loquebantur & lilia, quicunque loquebantur Albertum:
 Accessit communibus votis Vniversitas Viennensis, nihil ab alijs
 dissentiens,
 Nisi quòd ipsa etiam disertè ea diceret,
 Quæ omnes dicebant amanter.
 Vnum illi thema erat Albertus, in ipso triplex argumentum.
Laudes, Spes, & Vota,
 Nihil extra veritatem, vel ideò, quòd omnia de Alberto.
 Cujus indolem si vis, binis verbis audi
Timebatur: amabatur,
 hoc est,
 Duo conjunxit, quæ omnia conjungunt imperia.
 Vis fusiùs?
 Subsellia non erant officinæ, Sententiæ non erant merces;
 Nec judices mercatores,
 Ratio regebat, non Voluntas.
 Virtutes non erant Vitia,
 Clementia non licentia, Iustitia non tyrannis.
 Denique Princeps erat Albertus,
 Sub quo licebat cuique, quod libebat,
 Quia nulli libuit, nisi quod licuit.
 Hinc, cùm alibi bellica passim sonarent fulmina,
 Sola Austria florebat in pace.
 Procul à fulmine, quia non procul à Jove, quãdiu non procul ab Alberto.
 Cujus fulmina omnium prima sensit Bohemia,
 Cùm Sigismundum Imperatorem in castra secutus,
 factus est Jovis armiger ales.

Sine hoc, cùm diu sese collecto agmine in tempestatem addensaret
Germania,

Bohemia tamen nihil sensit præter tonitrua.

Tam diu pacificus Albertus, quàm diu pacificum cælum arma primò
sumpsit pro Patriâ,

Cùm nulli inimicus esset, nisi qui inimicus esset aris,
Verè factus est,

Amicus usque ad aras.

Quas impij Hussitæ eversum ibant.

Absente interim Alberto, tanquam Virtus cum eo excessisset Austriâ,
Novum facinus sceleri licuit, ad aras usquè scelesto!

In quibus Eucharisticum Manna invadentes,

Qui manna olim nauseabant,

Annonam Austriacam abstulère eo tempore,

Quo Austria procedebat ad bellum in Alberto.

Hic igitur Bohemico è bello redux,

Ne impietatem toleraret in Patriâ, quam extra Patriam vindicaverat,
Supplicium sumit de scelere, vel ideò infando, quod nomen non habeat,
nec mereatur.

Miratus simul & indignatus,

Cogi se ad invitam clementiam, in facinus, quo Iustitiam exhauriebat,
Quæ præter ferrum, & ignem, nihil inveniebat

Quod scelus vel excinderet, vel aboleret.

Expiatà porrò impietate, stipendium parabat DEV S suo militi
Augustum Hymenæum.

Quo Elisabetha Sigismundi Filia in Sponsam accepta,

Cæsareus gener, Fortunâ Pronubâ, dotalem accepit annulum,

In quo Moravia, Bohemia, & Vngaria una gemma erant;

Vno igitur connubio ter Sponsus factus Albertus,

Nihil admisit vitij in tam augustâ *Polygamiâ*,

Sed erant adhuc Sponsalia tantùm,

Quibus per publicas tabulas Sigismundus

Moraviam, Hungariam & Bohemiam Alberto despondebat.

Conjugium primum à Moraviâ capit, quam primam sibi Albertus
subjugavit.

Bina reliqua dilata sunt,

Donec Sigismundi Cæsaris morte Bohemia & Vngaria Viduæ fierent.

Accidit hoc Anno Sæculi M. CD. XXXVIII.

Quo, cùm Praga ab intestinis vulneribus nondum omnino convaluisset,
ægotare cœpit Sigismundus,

Et

Et ipsa ferè ætas morbus erat in septuagenario Cæsare.
 Cujus labor diebus utebatur, ut annis.
 Auram igitur causatus,
 Non quæ è cœlo, sed quæ è multorum animis non satis sincera spirabat.
 Pragâ egreditur vitâ exauthorandus, quam paulò ante regno
 inauthorandus ingressus erat.
 Virenti caput sero redimitus ostendebat,
 Quo loco Bohemiæ regnum relinqueret.
 Jamquè & ipsa, quam exegerat via, & vitæ itinere fessus Znoymæ refedit,
 aderatque cum Elisabethâ gener Albertus,
 Vnicus Sigismundi Hæres, cui sua regna legaret.
 Vnica Sigismundi hæreditas, quam suis regnis transcriberet.
 Hic in fatali lecto, velut pulpito residens, vocatis in Concionē Procerib⁹,
 perorare exorsus pro Alberto,
 Viduæ Hungariæ simul & Bohemiæ causam egit, obtinuit:
 Momenta rationum cum ipsa Alberti virtus adferret;
 In Epilogo vitæ constitutus, nihil propè dixit aliud Sigismundus,
 Quàm perorationem,
In qua fit motus.
 Hunc ipse in se primum concitavit,
 Faciens dicendi finem simul & initium lachrymandi,
 Oculis loqui cœpit, cùm ore cessavit.
 Et lachrymas dedit pro verbis,
 Ne aures solùm, sed etiam animi audirent.
 Concedebant omnes in sententiam Sigismundi;
 Qui ab omnibus unus discedebat
 susceptoque in Regem Alberto, duorum Regum unus populus,
 Vni Ave, alteri Vale dicens,
 Quod à cælo accepit, Cælo reddit.
 Regem pro Rege.
 Emigrantem Sigismundi animam excepit Albertus,
 ut totam illius vitam possideret,
 Cuius dimidiam iam possidebat in Elisabethâ.
 Cùm suam ipse haberet regalem animam:
 Ut duo tamen regna facilius regeret,
 Alteram tamen etiam regalem animam à Sigismundo mutuavit.
 Et felicissimâ Palingenesiâ Platoniorum fabulas veritatem fecit.
 Ex eâ certè die, quidquid magni vidit orbis in Sigismundo, miratus est
 migrasse in Albertum.
 Neque hoc non vidit oculata in Reges suos Hungaria.

Quæ

Quæ cùm vivum Albertum cum mortuo Sigismundo inter suos limites
aspexit,

In duorum affectuum confinio.

Nonnisi verecundè dolebat de Sigismundo mortuo,

Cùm vivum aspiciebat Albertum.

Nec nisi verecundè gaudebat de vivo Alberto,

Cùm mortuum aspiciebat Sigismundum.

Nec nihil, nec penitus Fortunæ irascebatur, quòd nec nihil, nec
penitus læserat,

Non rapinam faciens, sed commutationem.

Ad exequias itum est,

Et ita quisquè dolebat tanquam è cuiusquè domo funus efferretur,

Quod è toto regno elatum est, cùm illatum:

Ab exequijs ad novi Regis inaugurationem processum est.

Et ita lætabatur quisquè

Tanquam omnium capitibus corona imponeretur, cùm omnium
capitibus est impositus Albertus.

Vnius morte quisquè se Orphanum,

Vnius hæreditate, quisquè se existimabat Hæredem.

Acta est Regia hæc solennitas ipsis Ianuarijs Calendis plane felici omine.

Qui eodem anno triplici coronâ donandus erat, *Primam anni die primâ*
accepit,

vel ideo triplici Panegyri dignus,

L A T I N A.

Elicitatis te ferit aureâ

Alberte Virgâ, qui rutilo sedet

In sole formosus, suamquè

Consilio sapiente sancit

Pallere Phæben, Indigetum Pater,

Satorquè Divùm; Testis id inchyto

Loquetur in Patrum senatu,

Quam famulæ reverentur urbes,

Fæcunda Divis Austria Regibus:

Quæ dum jocosò margine vitrei

Sederet Istri, dum silentes

Cum Zephyris agitaret Auster

Man-

*Mansuetus auras; hinc sibi regium
Prodire vulgus vidit, & inchtam
Merentis Alberti vocare
Ad patrium Diadema frontem.
Ergo decoræ prima Bohemiæ
Regina Tellus allicit (aurifer
E fronte vibrabat serenum
Turbo jubar, patriisque fulgens
Corona gemmis) Cui melius mei
Parere vultu supplice postulent
Dextræ Leones, & rubenti
Ferre jubâ, meritumq; flexa
Cervice Regem? quem dominantium
Augusta Patrum linea, & additæ
Serena Fortunæ propago.
Per memoris trahit ora vulgi.
Ac ut vetusti fulgure nominis
Non possit altum ducere sæculum,
Interq; cognatos superbum
Fortè Iovem, sociasq; Divûm
Referre turmas, sat mihi nobilem
Densaret almæ stirpis adorem
Fides & illa, quæ serenæ
Hospitium sibi naçta mentis
Modestè eunti concolor alveo
Quieta Virtus, tristibus Alcyon.
Amica qualem dat procellis,
Cum vitreâ resupinus algâ
Adblandientes Nereidum Pater
Componit undas, & placidi jacent
In pace Tritones. Quid ille
Sol animi, validiq; firmans*

Columna regnum pectoris, omnibus
 Major procellis, illa palatij,
 Et cordis inconcussa magni
 Temperies, animusque luctam
 Ferox in omnem? cætera persequi
 Si coner, imo mergar in æquore,
 Sistiq; nolentem reductis
 Marginibus cohibebo pontum.
 Adesto regni sydus amabile,
 Sanctique magnes & iubar imperi
 ALBERTE, fulgentis capesse
 Purpureum diadema terræ.
 Necdum pusillæ trans mare portitor
 Auratus Helles, liber ab improbo
 Titanis igni, jam rigentem
 In gelidâ Ganymedis urnâ.
 Cernet sepultas post Iunij rosas,
 Sedere Phæbum, cum tibi Dacici
 Regina Tibisci, tricolli
 Nympha potens dare jura regno;
 Divis paratum conciliantibus,
 Quo afferet, flectat arces Pannonis,
 Servire sceptrum, flammeumque
 Fronte sacrâ radiare fulgur;
 Tibi secundâ deferet alite:
 Vnâque nostris addita nutibus
 Germana Virgo, laureatum
 Hesperia stephanoma Sardâ
 Gaudebit almo imponere vertici,
 Lateq; lucis dulcè sonantibus
 Tuis triumphis destinatum
 A populisque, Diisque carmen,

*Tibi jubebit non sine ludicrà
 Plaudi jocosa vocis imagine,
 Discantquè sylvarum comantùm
 Herbiferæ resonare valles.
 Vt magna divos desinat Austria
 Proferre Reges; Sydereis priùs
 Insultet armentum viretis,
 Et rabidus colat astra Pardus.*

G R Æ C A.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ
 ΕΝΔΟΞΟΣ.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ Αυσριακῆς τῆς δρχῆς ΟΓΟΝΕΥΣ
 ΠΡΩΤΟΣ

ὄλον αἰῶνα ἐξοριζομένην τὴν τῶν Αυσριακῶν αὐτοκρατορικὴν δρχὴν
 ἐνδόξως ἀνήγαγε,

ἀληθῶς ΕΝΔΟΞΟΣ
 ὅτε

τῷ πατρὸς δ' ΑΛΒΕΡΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ῤητῶ,
 μητρὸς δὲ ΑΝΔΡΕΙΑΣ,

τῷ πάτρι δ' ΑΛΒΕΡΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ τῆς ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΠΑΤΡΟΣ,
 μεγαλομητρὸς δὲ ΧΡΗΣΤΟΤΗΤΟΣ,

τῷ προπάτριου τελευταίου δ' ΑΛΒΕΡΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΣΟΦΟΥ λεχθέντῳ,
 καὶ τῆς προτῆδης τῆς ΣΟΦΙΑΣ,

ΓΕΓΟΝΩΣ

μεγάλων τῶν ὀνομάτων κληρονόμῳ,

Δεξ' τῆς Αυσριακῆς Ἡρώας

ΜΕΓΙΣΤΟΣ ἢ ΕΥΔΑΙΜΟΝΕΣΤΑΤΟΣ

ΑΛΒΕΡΤΟΣ

Ἐνὸς αὐτῶν ἦ ἔτις,

σπανέω ἐνδραμονίας παρὰδείγματι,

ἐν τοῖς ὅλοις τῆς Ευρώπης, μάλλον δὲ σύμπαντῷ τῷ κόσμῳ συγχάρισμα
 τὴν τῶν ψήφων λάβνακα σροβέσης

ἢ τῆς ΤΥΧΗΣ, ἀπὸ ΟΥΡΑΝΟΥ,

τῶν τῶν βασιλειῶν

ΒΟΗΜΙΑΣ, ΠΑΝΝΟΝΙΑΣ, Ἐ τῶν ΡΩΜΑΙΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ προσαγορεύεται,

ΓΕΡΤΩΝ πάριων ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΣ,

εἰς τῆσι τοῖς Δεξήμασι δρχέων,

ἀπὸ τῆς ἀναμφισβόλου, ὡ ΑΥΣΤΡΙΑ, τῶν τῆς σταυλῆς ἐνδραμονίας ΚΑΝΤΗΡΑ
 δινητῶν ἀποτε ἢ ἀσαθῆ τὸν τῆς Αὐτοκρατορικῆς τύχης τροχῶν

χευσαίω ἴω ἤλα ἐν σοι ἐπαγγήξει,

καὶ τὴν τῆς σταυλῆς δρχῆς σεμνότητῳ μηκέτι ἀπελευσμένην
 ἀνεκάλεισε.

HEBRAICA.

אלברתש ב פאר:

מלך בורגמיר ווגרית

שר-מת ירוך בורגת הובנה

Vngariæ exemplum secuta Bohemia.

Quando elegit & ipsa Albertum, optimam planè partem elegit,
 Quæ non auferebatur ab eâ, quidquid moliretur invidia;
 Hâc enim major Albertus æmulum non timuit,
 Imò nec habuit.

Ambitio enim æmulos non facit, sed fingit.

Non poterat certiùs habere Virtutis testimonium Albertus,
 Quàm odium malorum.

Quanquam ne istud quidem ullâ vi obsistere potuit,
 Quin Alberto sese daret *Troja Bohemica*.

Qui ad manum semper habuit *Achillem Germanicum*.

Inter tantas glorias moram vix largiebatur Fortuna Alberto,
 Ut sciret se felicem esse,

Finis unius gloriæ, gradus erat futuræ.

Quem tamen ipsum gradum adèò acceleravit felicitas,
 Ut cum eam ad coronas procurrentem insequi fatis ille non posset,
 Coronas ipsas ad Albertum deferri necesse fuerit:

Missis à Septemviratu Imperij legatis,

Qui Albertum Neo-Cæsarem salutarent.

Quod, cum onus ille primum detractaret, memorandum exemplum
 orbi dedit:

Fuisse hominem,

Qui Fortunæ gratiam fecerit,

Quòd pateretur se felicem fieri.

Tam pleno se alveo Alberto infuderat felicitas,

Ut cum eius non fatis capax esset,

Cœperit iam ex oculis ebullire in lachrymas, nihil plorantes aliud
 quàm gloriam.

Quæ vel flenda est, vel ridenda.

In uno Austriæ Archiduce Friderico, perdidit
 pro DEO omnia Austria.

In uno Austriae Archiduce Alberto accipit,
A DEO omnia Austria.
Ille Ecclesiae adstitit pro DEO:
Huic DEVS adstitit pro Ecclesia.
Ducta namque ab Alberto in Imperium Austriaca *linea*
Nullam deinceps passa est *interpunctionem*.
Tanquam Labyrinthum Felicitatis ingressa esset.
Ex quo nullus amplius patuit Austriae exitus.
Ita pro DEO perdere, lucrari est.
Et hoc
Ab ALBERTO didicere FERDINANDI.

